

kou, zda dělník má vůči zaměstnavateli nárok na vyplacení příspěvků v případě, že jich zaměstnavatel neodvede, což stížnost popírá a v důsledku toho ani svěření příspěvků zaměstnavateli neuznává. Neboť pro řešení tohoto případu stačí, že nepochybnou je ta stránka vzájemného poměru mezi dělníkem a zaměstnavatelem, že nemocenské příspěvky dělníkem zaměstnavateli předané neb zaměstnavatelem přímo ze mzdy sražené dlužno považovati za svěřeny. Z hořejších úvah plyne samo sebou bezpodstatnost námítky stížností ad b) uplatňované, ježto poměr svěření pozůstává právě jen mezi dělníkem a zaměstnavatelem. Bylo již naznačeno, že účelem článku XV. není skutkovou povahu Šu 183 tr. zák. měniti nebo rozšiřovati, nýbrž jen přivoditi změnu v dosavadním poměru mezi zaměstnavateli a zaměstnancem potud, že příspěvky, jež zaměstnavatel srazil ze mzdy (služného), jsou statkem, zaměstnavateli svěřeným, jinými slovy, že zaměstnanec platí pokladně prostřednictvím: svého zaměstnavatele vlastní příspěvky, že tudíž na rozdíl od dosavadního právního stavu se jedná o peníze cizí, svěřené, které zaměstnavatel má pokladně odváděti. Snaží-li se stížnost zvrátiti náhled nalézacího soudu poukazem na to, že nedopustil by se zločinu podle Šu 183 tr. zák. zaměstnavatel, jenž by svým úředníkům a jiným zaměstnancům zůstal celé služné dlužen a při tom pokladně ničeho neplatil, že však vinným by byl zaměstnavatel, který by služné a mzdu z části zaplatil, pokladně by však zůstal dlužen, — užívá porovnání nepřiléhavého; neboť, nevyplatil-li zaměstnavatel vůbec žádné mzdy, nemohl samozřejmě ze mzdy nic sraziti. Skutková podstata zločinu podle Šu 183 tr. zák. v objektivním směru je tudíž dána.

Pokud jde o subjektivní podstatu tohoto zločinu nevyhledává se ani úmyslu, poškoditi, ani zvláštního úmyslu ziskuchtivosti, nýbrž vyžaduje se úmyslné, t. j. vědomé přivlastnění si neb zadržení svěřených věcí. Toto zjištění subjektivní stránky zločinu zpronevěry zůstal však rozsudek nalézacího soudu dlužen, neobíraje se vůbec zjištěním vědomí hmotné protiprávnosti činu. Musilo proto býti zmateční stížnosti obžalovaného, který ústy obhájce při veřejném roku zmatečnost rozsudku podle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. v tomto směru uplatnil, vyhověno a třeba věc vrátiti do první stolice ku doplnění a novému rozsouzení, při čemž se připomíná, že stěžovatel sám doznal, že jeho majetkové poměry byly pro něho velmi nepříznivé a, že z přípisu okresní nemocenské pokladny v H. vyplývá, že veškeré exekuce na něho ku vymožení příspěvků, o něž se jedná, vedené, zůstaly bezvyslednými.

Čís. 1803.

Ke skutkové podstatě Šu 83 tr. zák. po stránce subjektivní nevyžaduje se výslovné dohody nebo předchozí úmluvy pachatelů. Stačí, spojí-li se více lidí i bez předchozí domluvy, jako nahodilí spolupachatelé, vedení stejným úmyslem a sledující jednotný cíl, k vědomému spolupůsobení, a vzájemnou shodu a souhlasný cíl svého podnikání uvědomí si teprve v okamžiku vpádu nebo vniknutí.

Po stránce objektivní stačí ke skutkové podstatě zločinu §u 93 tr. zák. každé jednání, jímž je někdo omezován v užívání volnosti pohybu a ve výkonu svobodné volby místa pobytu. Delší trvání omezení osobní svobody může být nahrazeno intenzitou omezování.

Pojem »sesměšňování« (§ 303 tr. zák.) nevyžaduje, by napadený jím předmět byl napodoben do všech podrobností; stačí jakékoliv naznačení jednání, jen je-li pro každého srozumitelné.

Zpovědnice je kostelním zařízením tak jedinečným, že nepřipouští pochybovati o svém účelu a způsobu užívání.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1924, Zm II 262/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 17. září 1923, pokud jím sprostěno bylo: 56 obžalovaných z obžaloby pro zločin podle §u 83 tr. zák., obžalovaná Františka Š-ova z obžaloby pro přečin podle §u 303 tr. zák. a uznání byli vinnými: pět obžalovaných zločinem podle §u 98 b) tr. zák. a obžalovaný Rudolf Z. přestupkem podle §u 1 zák. ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudkový výrok, jímž 56 obžalovaných sprostěno bylo z obžaloby pro zločin veřejného násilí podle §u 83 tr. zák., napadá zmateční stížnost s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. oprávněnou námitkou, že výrok ten spočívá jak, pokud jde o činy první skupiny obžalovaných ze dne 7. ledna 1922, tak, pokud se výrok vztahuje na činy druhé skupiny jich ze dne 22. ledna 1922, na názoru právně mylném. Zdůrazňujet se v rozsudkových důvodech v onom směru, že »okolnost, že se obžalovaní o vniknutí do kostela předem smluvili, by tam hromadně přišli za tím účelem, aby si vynutili sloužení mše dle obřadu církve československé«, nebyla nijak zjištěna, v druhém směru pak, že »nebylo nijak dokázáno, že se obžalovaní předem byli smluvili, by se hromadně dostavili ke kostelu za tím účelem, aby zamezili vejítí pohřbu římsko-katolického do kostela a zvonění.« Zmateční stížnost dovozuje správně, že se ke skutkové podstatě zločinu veřejného násilí podle §u 83 tr. zák., i podle první i druhé jeho věty, výslovná dohoda nebo dokonce předchozí úmluva pachatelů nevyžaduje, nýbrž že po stránce subjektivní stačí, spojili-li se více lidí, ať již po předchozí domluvě nebo bez ní, jako nahodilí spolupachatelé, vedení stejným úmyslem a sledující jednotný cíl, k vědomému spolupůsobení, tudíž také, když více lidí, byť jen spontánně, vpadne do cizího nemovitého statku nebo vnikne do domu (příbytku) jiného a uvědomí si teprve v okamžiku vpádu (vniknutí) vzájemnou shodu a souhlasný cíl svého podnikání. S hlediska tohoto, zákonu jediné hovícího názoru právního nestačí na odůvodněnou

sprošťujícího výroku ani rozsudkový závěr, vztahující se ostatně jen na případ ze dne 7. ledna 1922, dle něhož pouhé nahodilé vejítí obžalovaných do římsko-katolického kostela nezakládá po názoru nalézacího soudu ještě skutkové podstaty uvedeného zločinu. Osvojení si onoho právně mylného názoru soudem nalézacím mělo však v zápětí, že, jak zmateční stížnost, dovolávajíc se důvodu zmatku čís. 5 Šu 281 tr. ř., právem dále vytýká, rozsudek i po stránce skutkové je stížen řadou vad a nedostatků, které, týkající se skutečností rozhodných, činí jej zmatečným také z důvodu, číselně právě naznačeného.

Oprávněnou je především výtku nejasnosti rozsudku, kterou spatřuje zmateční stížnost v tom, že se v rozsudku vůbec neuvádí, které okolnosti (skutečnosti) nalézací soud bere za zjištěné a které nikoli. K této výtce pojí se těsně další neméně důvodná výtku neúplnosti rozsudku, spočívající dle zmateční stížnosti v tom, že soud při řešení otázky, klade-li veřejná obžaloba obžalovaným v tom i onom případě právem za vinu zločin podle Šu 83 tr. zák., nepřihlížel k celé řadě skutečností, závažných s hlediska správně pojímané skutkové podstaty zločinu podle Šu 83 tr. zák., podávajících se z výsledků hlavního přelíčení, jak z výpovědí svědeckých a listin, tak z vlastních údajů řady obžalovaných a nasvědčujících zejména též tomu, že dne 7. ledna a dne 22. ledna 1922 jedna část obžalovaných prvního dne, druhá pak dne posléz uvedeného při událostech a skutcích, ku kterým v těchto dnech došlo ve Z., vědomě spolupůsobila, se k nim připojila, vedena jsouc stejným úmyslem s ostatními pachateli a sledujíc souhlasný cíl. V prvním směru poukazuje zmateční stížnost právem na údaje svědků, z nichž vychází na jevo, že se dne 7. ledna 1922 k římsko-katolickému kostelu hromadně dostavil a do kostela vnikl dav asi 400 příslušníků církve československé, vedených úmyslem, dosáhnouti svémocně spoluužívání kostela, vymoci sobě sloužení mše dle obřadu této církve a že v kostele samotném došlo pak se strany vniknuvších ke skutkům, ve kterých zmateční stížnost spatřuje součást a pokračování, po případě vyvrcholení násilného vpádu do kostela. Nepovšimnutým ponechává rozsudek dále i obsah trestního oznámení, dle něhož splnomocněný úředník okresní politické správy, dostaviv se dne 4. listopadu 1921 do Z. a předav klíče kostela římsko-katolickému duchovnímu správci děkanu M-ovi, vyličil radě starších církve československé, že jediné církev římsko-katolická je oprávněna používatí kostela k výkonům bohoslužebným a náboženským, a dle něhož tento úřední nález byl znám všeobecně, tedy i příslušníkům církve československé, dále oznámení, v němž se uvádí, že příslušníci jmenované církve počali dne 7. ledna 1922 na věži zvoniti, chtějíce odbývati v kostele své bohoslužby a že celá akce byla připravena. V druhém směru, pokud jde o otázku, zda spolupůsobili obžalovaní vědomě při skutcích a událostech, zakládajících skutkovou podstatu zločinu podle Šu 83 tr. zák. a připojili se k nim, jsouc vedeni stejným úmyslem, jako ostatní pachatelé a sledující souhlasný cíl, zdůrazňuje zmateční stížnost rovněž případně jednotlivé údaje celé řady obžalovaných, kteří vesměs doznali nebo připustili různé okolnosti, jež mohly míti pro řešení shora naznačené otázky rozhodný význam.

Zmateční stížnost namítá dále, že rozsudek je sám sebou v rozporu, sprostňuje obžalované, pokud jde o případ ze dne 7. ledna 1922, z obžaloby pro zločin podle §u 83 tr. zák., zjišťuje však v oné části svých rozhodovacích důvodů, která se vztahuje na rozsudkový výrok, odsuzující pět obžalovaných pro zločin podle §u 98 b) tr. zák., že čin, zakládající skutkovou podstatu tohoto zločinu, předsevzali zatím, co se v kostele hašteřili mezi sebou stoupenci obou církví, a dospívaje k závěru, že hrozba pronesená jedním z nich vůči děkanu Františku M-ovi, že si své právo vynutí násilím a že se jejich bohoslužby v kostele konati budou, byla s to, by vzbudila v děkanu M-ovi důvodnou obavu vzhledem na podráždění, panovavší tehdy v kostele. Uváží-li se, že ony obžalované označuje rozsudek za starší církve československé, že dle rozsudkového zjištění uvedené hrozbě předcházela jich žádost na děkana M-a, by dovolil příslušníkům církve československé, sloužiti v kostele mši, a že dle úvahy samotného rozsudku přítomnost tak velkého počtu příslušníků církve československé měla vliv na činnost oněch obžalovaných, která rozsudkem podřaděna byla skutkové podstatě zločinu podle §u 98 b) tr. zák., dlužno uznati oprávněnost výtky, která arcí stejně, jako výtky předchozí, přichází v úvahu spíše jako námitka neúplnosti rozsudku, totiž výtky, že rozsudek nebere k uvedeným skutečnostem zřetele přes to, že mohly býti rozhodnými při řešení otázky zavinění obžalovaných ve směru zločinu podle §u 83 tr. zák. Pokud jde o případ ze dne 22. ledna 1922, rozsudek neobsahuje naprosto žádných skutkových zjištění, nezbytně nutných k řešení shora naznačených otázek, takže se v tom směru vůbec vymyká možnosti přezkoumání. Výtky nejasnosti a neúplnosti, činěné mu zmateční stížností také v tomto směru, jsou však tím spíše na místě, zejména povšechná výtká nejasnosti, spočívající i tu opět v tom, že se v rozsudku vůbec neuvádí, které skutečnosti nalézací soud za prokázané vzal a které nikoli. Odpadá tudíž potřeba obírat se podrobně jednotlivými dalšími výtkami neúplnosti rozsudku, již shledává zmateční stížnost v tom, že rozsudek také, pokud jde o případ ze dne 22. ledna 1922, nechává naprosto nepovšimnutu celou řadu skutečností, vyplývajících z jednotlivých výsledků průvodního řízení, i některé skutečnosti, zjištěné samotným rozsudkem, ač ovšem v rámci důvodů, vztahujících se na některé jiné jeho výroky. Vady a nedostatky, jimiž dle řečeného rozsudek vůbec je stížen, dotýkají se nepříznivě také rozsudkového výroku, jímž obžalovaní Inocenc Š., Vincenc Š., Rudolf Z., Inocenc S. a Rudolf Š. uznáni byli vinnými nikoli zločinem podle §u 83 tr. zák., pro který na ně vznesena byla obžaloba, nýbrž pouze zločinem podle §u 98 b) tr. zák. Týkajíce se skutečností, pro posouzení otázky rozsahu zavinění těchto obžalovaných rozhodné, činí jej zmatečným podle čis. 5 §u 281 tr. ř., neboť obžaloba byla na obžalované vznesena jakožto na původce násilnosti ve smyslu první věty §u 84 tr. zák. pro zločin, ohrožený tamtéž trestem těžkého žaláře v trvání od jednoho až do pěti let, kdežto vinnými uznáni byli tito obžalovaní zločinem, na který stanoví první věta §u 100 tr. zák. pouze trest těžkého žaláře od šesti měsíců do jednoho roku. To má na zřeteli zmateční stížnost ve svých úvahách, jimiž uplatňuje v dalším důvod

zmatečnosti čís. 10 Šu 281 tr. ř., jimiž však se blíže obíratí opět netřeba. V důsledku právního hlediska, došedšího výrazu ve zmateční stížnosti, že totiž činem obžalovaných není zjednána skutková podstata zločinu podle Šu 98 b) tr. zák., pro který na ně ani obžaloba vznesena nebyla, nezbylo než dotyčný výrok rozsudkový zrušiti.

Jiný skutek obžalovaného Rudolfa Z-a ze dne 7. ledna 1922, ve kterém veřejná obžaloba spatřuje skutkovou podstatu zločinu veřejného násilí podle Šu 93 tr. zák., podřaděn byl rozsudkem skutkové podstatě pouhého přestupku podle Šu 1 zák. o útisku. Skutek ten spočíval dle skutkových zjištění rozsudkových v tom, že obžalovaný, chytiv Marii F-ovou za krk, vyvedl ji z kostela, při čemž ji táhl za vlasy. Skutkové podstaty zločinu neshledal nalézací soud v tomto skutku dle rozsudkových úvah proto, že jednak insult, omezivší se na vyvedení F-ové ze sakristie (správně: z kostela), trval jen velmi krátkou dobu, jednak že čin spáchán byl u přítomnosti více lidí, takže mu mohlo lehce býti zabráněno. Zmateční stížnost namítá, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 10 Šu 281 tr. ř., právem, že rozsudkový výrok zbudován je v obojím směru na názoru právně mylném. Stačíť ke skutkové podstatě zločinu dle Šu 93 tr. zák. po stránce objektivní každé jednání, jímž je někdo omezován v užívání své osobní svobody, zejména ve volnosti pohybu a ve výkonu svobodné volby místa pobytu. Pouze takové omezení osobní svobody nestačí, by naplnilo řečenou skutkovou podstatu, které je buď svojí intenzitou nebo dobou svého trvání tak nepatrným, že překážky, kladené užívání osobní svobody, mohou kýmkoli beze všeho býti přemoženy a že omezení pro své rychlé pominutí nebylo jako takové ani pociťováno. Rozsudek omezuje se na všeobecný závěr, dle něhož »insult« obžalovaného proti Marii F-ové trval jen velmi krátkou dobu, nezjišťuje však přesněji dobu, po kterou trvalo omezení osobní svobody. Rozsudek si dále neuvědomil, že delší trvání omezení osobní svobody může býti nahrazeno intenzitou tohoto omezování, a neuvážil s tohoto hlediska jím samým zjištěnou okolnost, že obžalovaný vyvedl F-ovou z kostela, chytiv ji za krk a táhna ji při tom za vlasy. Zmateční stížnost zdůrazňuje v tom směru dále závažnou okolnost, uvedenou Marii F-ovou jako svědkyni, že totiž po onom jednání obžalovaného byla nemocna a že měla veliké bolesti v hlavě. V tom, že rozsudek tuto skutečnost pomíjí mlčením, spatřuje zmateční stížnost právem jeho neúplnost, tudíž zmatečnost dle čís. 5 Šu 281 tr. ř. Rozsudková úvaha, dle níž činu, spáchanému v přítomnosti více lidí, mohlo lehce býti zabráněno, postrádá půdy vzhledem ke skutečnosti, zdůrazňované zmateční stížností a podávající se i ze skutkových zjištění samotného rozsudku, že v kostele byli přítomni velkou většinou příslušníci církve československé, tudíž lidé vůči Marii F-ové spíše nepřátelsky zaujatí.

Rozsudkovému výroku, jímž obžalovaná Františka Š-ová byla sproštěna z obžaloby pro přečin dle Šu 303 tr. zák., vytyká zmateční stížnost neprávem zmatečnost dle čís. 5 Šu 281 tr. ř., spočívající prý v tom, že se rozsudek nevyslovuje jasně, které okolnosti bere za prokázané a které nikoliv. Jak stížnost sama v dalším připouští, nalézací soud vzal zřejmě za prokázanou skutečnost, uvedenou v rozhodovacích důvodech

ve formě svědeckého údaje Vladimíra B-a, že totiž obžalovaná přiklekla v kostele se smíchem ke zpovědnici. V právu je naproti tomu zmateční stížnost, pokud, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., označuje jako právně mylný názor nalézacího soudu, že k jednání obžalované, měla-li by jím napodobovati posměšně zpověď, bylo zapotřebí ještě zpovědníka, aby byl totiž ve zpovědnici někdo, kdo by byl napodoboval zpovědníka. Zmateční stížnost dovozuje správně, že pojem sesměšňování nevyžaduje, by napadený jím předmět byl napodoben do všech podrobností, nýbrž že stačí v tom směru jakékoli naznačení jednání (v daném případě zpovědi jako obvyčeje církve římsko-katolické), jen je-li pro každého srozumitelné, zpovědnice pak že je kostelním zařízením druhu tak jedinečného, že nepřipouští pochybností o svém účelu a způsobu používání, že tudíž, přiklekne-li někdo, zejména příslušník jiného náboženského vyznání, než římsko-katolického, ke zpovědnici se smíchem, dává tím dostatečně na srozuměnou, že hodlá sesměšňovati zpověď, a to s hlediska názoru shora naznačeného i v tom případě, nebylo-li ve zpovědnici zpovědníka, pokud se týče osoby, která by ho napodobovala.

Čís. 1804.

Není zmatkem čís. 3 Šu 281 (§ 260 čís. 1) tr. ř., uvádí-li rozsudek pouze v důvodech (nikoliv též ve výroku), v čem záleží opomenutí dle Šu 335 tr. zák.

Stavitel je zodpověden za úraz, svěřil-li provedení studnařských prací zedníkovi (ne mistru zednickému) a nedohlédl, zda je řádně roubenc.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1924, Kr I 458/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. května 1923, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle Šu 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost uplatňuje číselně důvody zmatečnosti čís. 3, 5, 8 Šu 281 tr. ř., věcně provádí také zmatek čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. Dle čís. 3 Šu 281 tr. ř. vytýká, že první soud porušil předpis prvního a druhého odstavce Šu 260 tr. ř., jehož šetření jest pod sankcí zmatečnosti, tím, že v rozsudečném výroku neuvedl žádných skutkových okolností, žádného činu, pro který byl obžalovaný uznán vinným, nýbrž vyslovil pouze, že obžalovaný předsevzal čin, pokud se týče opomenutí, jež zakládá skutkovou podstatu přečinu podle Šu 335 tr. zák. Poněvadž obžaloba zněla jen na jedno určité opomenutí, nelze prý z rozsudku seznati, pro které opomenutí byl stěžovatel odsouzen. Avšak tato výtka jest neodůvodněna. § 260 tr. ř. nařizuje v odstavci prvním a druhém, aby trestný čin byl v rozsudečném výroku označen po stránce skutkové a